

Kultur- og familiekomiteen

Høring - Representantforslag om å splitte opp og selge NRK

Norsk Journalistlag (NJ) er både en fagforening og en mediepolitisk organisasjon for redaksjonelle medarbeidere i redaktørstyrte medier, frilansere og de som utdanner seg til å bli journalister. Vi ivaretar medlemmenes journalistfaglige interesser, og verner om den redaksjonelle uavhengigheten og ytringsfriheten. NJ har i underkant av 8 800 medlemmer, hvorav om lag 1630 medlemmer i NRK.

Innledning

Innledningsvis vil vi påpeke at vi fullt ut deler forslagsstillernes vurdering av at en fri og uavhengig presse er en forutsetning for demokratiet, ytringsfriheten og rettsstaten. Vi er derfor på generelt grunnlag positive til tiltak som verner om den redaksjonelle uavhengigheten og ytringsfriheten. Forslagene i [Dokument 8: 42 \(2024–2025\)](#) vil etter vår vurdering føre til det motsatte. Vi mener det er sterke hensyn som taler for å opprettholde en sterk offentlig allmennkringkaster, og vil i det følgende særlig konsentrere oss om demokrati- og beredskapshensyn.

Vi vil likevel understreke at vi ikke er imot at organiseringen av NRK, NRKs oppdrag og utøvelse av rollen diskuteres. Det skulle bare mangle gitt NRKs viktige rolle. Vi vil imidlertid advare mot å redusere det til en ressursdiskusjon.

NRKs demokratifunksjon

NRK har som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet, og skal ivareta ytringsfriheten, fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser ([NRK-plakaten](#) § 12 og 13)

Demokratiet er på tilbakegang i verden og den gjennomsnittlige globale poengsummen på demokrati-indeksen til [The Economist](#) falt i 2023 til sitt laveste nivå siden indeksen ble etablert i 2006. Norge topper fortsatt indeksen, der ytringsfrihet og pressefrihet er blant indikatorene. Felles for landene som toppe indeksen er at de har en sterk allmennkringkaster.

[Ytringsfrihetskommisjonen](#) peker på at en sterk allmennkringkaster er viktig for demokratiet, særlig fordi den (NRK) sikrer alle tilgang til uavhengig og kvalitetssikret journalistikk. Kommisjonen bemerker at det innebærer at NRK må ha tilstrekkelige ressurser til å gi folk flest grunnlag for bred tilknytning til det offentlige ordskiftet, og at det utvilsomt krever økonomiske muskler for å kunne dekke tematiske og geografiske blindsoner, slik NRK er pålagt i sine vedtekter.

Ytringsfrihetskommisjonen påpeker samtidig at det kan være vanskelig for andre medier å ta opp kampen mot en fullfinansiert medieaktør som tilbyr store mengder gratis innhold på alle plattformer.

I rapporten «NRKs bidrag til mediemangfoldet og konkurransemessige virkninger av NRKs tilbud, med særlig vekt på det digitale nyhets- og aktualitetstilbudet» fra 2021 konkluderer [Medietilsynet](#) med at NRK bidrar positivt til mediemangfoldet og at det per da ikke vurderes «å være risiko på kort eller mellomlang sikt for at tilbudet fra NRK skal ha negative effekter på tilbudet fra kommersielle aktører i det digitale markedet nasjonalt – og dermed heller ikke på det totale publikumstilbudet». Vi er kjent med at Medietilsynet har fått i oppdrag å gjøre en ny vurdering i forkant av nye fireårige styringssignaler.

NRK har et selvstendig ansvar for å bidra til det norske mediemangfoldet, og vi vil understreke at det er viktig at NRK fortsetter å ta det ansvaret og samarbeide med andre redaktørstyrte medier der hvor det er mulig.

NRKs beredskapsfunksjon

NRK har også et særlig beredskapsansvar og skal legge til rette for at styremaktene når ut til befolkningen med informasjon ved nasjonale kriser. I slike situasjoner skal NRK også tilstrebe å opprettholde en omfattende nyhetsdekning og et bredt allmennkringkastingstilbud ([NRK-plakaten](#) § 23).

[Ytringsfrihetskommisjonen](#) peker på at en sterk allmennkringkaster er avgjørende for å sikre et motstandsdyktig samfunn i møte med desinformasjon. Økt beredskap mot desinformasjon er også et sentralt tema i [Totalberedskapsmeldingen](#), som regjeringen nylig la frem. I meldingen blir redaktørstyrte mediers demokratiske funksjon og viktige rolle for å bygge motstandskraft trukket frem. Dette ble også påpekt av [Forsvarskommisjonen](#). NRK nyter stor tillit i befolkningen og spiller en nøkkelrolle her.

Skal NRK kunne oppfylle sitt oppdrag og leve opp til de forventninger som er i befolkningen, er ikke svaret et massivt kutt slik FrP-representantene foreslår. Det vil bare bidra til å svekke det norske mediemangfoldet, og virke negativt inn på muligheten til å bygge motstandskraft i befolkningen.

Vennlig hilsen,

Dag Idar Tryggestad
Leder

Kaja Linde
Politisk rådgiver/samfunnskontakt

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.